

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح استفساریه بند «۳» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری»

مقدمه

به موجب بند «۳» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری، فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیر متعارف نظیر کار با اشعه و مواد شیمیایی، کار با بیماران روانی، عفونی و در اورژانس و در بخش‌های سوختگی و مراقبت‌های ویژه بیمارستانی تا (۱۰۰۰) امتیاز و در مورد کار با مواد سمی، آتش‌زا و منفجره و کار در اعماق دریا، امتیاز یاد شده با تصویب هیئت وزیران تا سه برابر قابل افزایش خواهد بود.

با استناد به عدم بهره‌مندی پزشکان عمومی شاغل در اورژانس بیمارستان‌ها از امتیاز این ماده، به منظور رفع تبعیض ناروا، ۲۸ نفر از نمایندگان مجلس استفساریه‌ای را با قید دو فوریت و با موضوع «آیا پزشکان عمومی شاغل در اورژانس بیمارستان‌ها مشمول بند «۳» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و بهره‌مند از امتیاز مشاغل سخت و زیان‌آور می‌باشند؟ و پاسخ «بلی» مشمول می‌باشند، به مجلس ارائه کرده‌اند.

ارزیابی کارشناسی

اشکالات استفساریه

۱. ابهام در ضرورت پیشنهاد استفساریه

در متن قانون، صراحتاً قید شده است که این فوق‌العاده سختی کار به افرادی که در مکان‌هایی از جمله اورژانس کار می‌کنند تعلق می‌گیرد و طبقاً اگر پزشکی اعم از پزشک عمومی یا متخصص یا سایر کادر درمانی از قبیل پرستار ... در اورژانس بیمارستان مشغول به کار باشند و مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری باشند، از این امتیاز بهره‌مند می‌شوند و هیچ ابهامی برای درک مفهومی خاص در این بند از ماده وجود ندارد که ضرورت استفساریه را ایجاد کند. ضمن اینکه با توجه به نتیجه استعلام از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مبنی بر پرداخت سختی کار به این دسته از پزشکان عمومی، به نظر می‌رسد هدف ارائه‌دهندگان این استفساریه پزشکی است که به صورت قراردادی یا ساعتی در اورژانس بیمارستان‌ها یا مراکز درمانی اشتغال دارند و کلاً مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری نمی‌شوند و بالطبع این بند از ماده (۶۸) هم در مورد آنها اجرا نمی‌شود که در این صورت نیز بحث اصلاح قانون مدیریت خدمات کشوری مطرح است و نه استفساریه. ضمن اینکه در خصوص پزشکیانی که تابع قانون مدیریت خدمات کشوری هستند و به هر دلیلی این حکم در مورد ایشان اجرا نمی‌شود، توسل به استفساریه از مجلس توجیهی ندارد و مجلس باید از پتانسیل نظارتی خود استفاده کرده، علت عدم اجرای قانون را از دولت پیگیری کند.

۲. کاربرد نادرست عبارات سختی کار و مشاغل سخت و زیان‌آور

استفساریه گروه هدف را مشمول بهره‌مندی از امتیاز مشاغل سخت و زیان‌آور دانسته است در حالی که بند «۳» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری اشاره دارد به فوق‌العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف که لازم است طراحان قبل از هرگونه تصمیم‌گیری در مورد استفساریه، هدف خود را به‌طور شفاف مطرح کنند، در غیر این صورت، در صورت تصویب آن، منشأ چالش‌های بعدی خواهد شد.

۳. عدم موضوعیت استفساریه

اصولاً استفسار قانون در مواردی موضوعیت دارد که در مقام اجرای قانون یک یا چند حکم قانون مصوب به‌دلیل پیچیدگی، اجمال، ابهام و نظایر آن به طرق مختلف بتواند تعبیر و اجرا شود، یا به‌عبارتی برداشت واحد و یکسان از مفهوم قانون در مقام اجرا امکانپذیر نباشد. در این‌گونه موارد دقیقاً مشخص است که کدام حکم قانون واجد اشکال است، چه استنباط‌هایی از آن امکانپذیر می‌باشد و کدام استنباط به‌نظر پیشنهاددهندگان صحیح است و به کدام دلایل. در طرح پیشنهادی هیچ‌یک از کلمات، عبارات، یا جملات قانون معرفی نشده‌اند که واجد ابهام، اجمال، پیچیدگی و نظایر آن باشند. اصولاً هیچ حکمی در بند «۳» که راجع به موضوع باشد ذکر نشده است.

۴. عدم ضرورت قانونگذاری

با توجه به بند «ب» ماده (۲۰) قانون برنامه پنجم توسعه، تقریباً ۸۰ درصد کارکنان دانشگاه‌های علوم پزشکی تابع مقررات استخدامی مصوب هیئت امنای دانشگاه‌ها هستند و هرگونه تغییر در قانون مدیریت خدمات درمانی شامل ایشان نمی‌شود. ۲۰ درصد باقی‌مانده کارکنان بهداشتی درمانی کشور نیز که در بخش غیردولتی اشتغال دارند تابع قانون کار هستند و احکام قانون مدیریت خدمات کشوری در مورد آنها نیز اجرا نمی‌شود. لذا تصمیم‌گیری در مورد میزان و نحوه پرداخت به پزشکان در اختیار هیئت‌های امنای دانشگاه‌هاست و نیازمند قانونگذاری نمی‌باشد.

جمع‌بندی

علیرغم اینکه به لحاظ حقوقی، استفساریه حاضر فاقد ایراد است، اما به لحاظ کارشناسی با توجه به توضیحات ذکر شده، به‌دلیل وجود ابهام در به‌کارگیری عبارت «مشاغل سخت و زیان‌آور» در متن استفساریه به‌جای عبارت «فوق‌العاده سختی کار» موجود در متن بند «۳» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری، لازم است قبل از هرگونه تصمیم‌گیری در مورد استفساریه، رفع ابهام شود. ضمن اینکه قانون شفافیت لازم را دارد و پزشکان عمومی شاغل در اورژانس که مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری هستند را شامل می‌شود و به لحاظ تقنینی ضرورتی به قانونگذاری مجدد نیست هرچند اغلب پزشکان اورژانس مشمول این قانون نیستند. لذا تصویب این استفساریه به‌صورت حاضر توصیه نمی‌شود.